

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Terapéutica Farmacolóxica	Código	750G02122	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Núñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Profesorado	Alonso Tajés, Francisco Dios Romero, Serafin De Martínez Rico, Magdalena Núñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	francisco.alonso.tajes@udc.es s.dedios@udc.es magdalena.mrico@gmail.com lucia.nunez@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/my/			
Descrición xeral	<p>A terapia farmacolóxica é o coidado clínico relacionado co uso de medicamentos, sós ou en combinación con outros tipos de terapia. Nesta materia centrarémonos no uso de fármacos no campo da podoloxía.</p> <p>A Terapia Farmacolóxica é unha materia que se imparte no segundo cuatrimestre do terceiro curso do Grao de Podoloxía e os principais contidos son:</p> <p>Farmacoloxía específica de uso podolóxico: indicacións, contraindicacións, efectos indeseados, interaccións, precaucións, principios activos e especialidades de: Fármacos anti-infecciosos: antibióticos, antivíricos, antifúngicos e antiprotozoarios; Opiáceos; Analxésicos e antiinflamatorios; Anestésicos locais; Corticoides; Antidiabéticos; Anticoagulantes e antiagregantes plaquetarios. Tratamentos tópicos.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer e aplicar a Farmacoloxía específica de uso podolóxico.	A102	B24 B25 B28 B30 B36	C9 C16

Contidos	
Temas	Subtemas
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓNS, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓN, PRECAUCIÓN, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS QUE ACTÚAN SOBRE O SISTEMA NERVIOSO CENTRAL E PERIFÉRICO: ANALXÉSICOS (OPIACEOS E AINEs), ANTIINFLAMATORIOS (CORTICOIDES E AINEs) E ANESTÉSICOS LOCAIS.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción á farmacoloxía do sistema nervioso central e periférico. 2. Anestésicos locais. 3. Analxésicos opioides. 4. Mediadores celulares implicados na dor e a inflamación: Histamina (antihistamínicos) e eicosanoides. 5. Fármacos analxésicos e antiinflamatorios non esteroideos (AINEs). 6. Antirreumáticos. 7. Corticoides e antiinflamatorios esteroideos.

FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓNS, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓNS, PRECAUCIÓNS, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS ANTIINFECCIOSOS: ANTIBIÓTICOS, ANTIVÍRICOS, ANTIFÚNGICOS E ANTIPROTOZOARIOS.	8. Antibióticos de uso tópico. 9. Antifúngicos de uso tópico. 10. Antivíricos de uso tópico.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓNS, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓNS, PRECAUCIÓNS, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DE FÁRMACOS QUE ACTÚAN SOBRE O METABOLISMO (ESPECIAL ATENCIÓN AOS ANTIDIABÉTICOS).	11. Fármacos hipouricemiantes y antigotosos. 12. Tratamiento da diabetes: insulinas. 13. Tratamiento da diabetes: hipoglucemiantes orales.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓNS, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓNS, PRECAUCIÓNS, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DA FARMACOLOXÍA SANGUÍNEA (ANTICOAGULANTES E ANTIAGREGANTES PLAQUETARIOS).	14. Farmacología da coagulación e a hemostasia. 15. Fármacos antiagregantes plaquetarios.
FARMACOLOXÍA ESPECÍFICA DE USO PODOLÓGICO: INDICACIÓNS, CONTRAINDICACIONES, EFECTOS INDESEADOS, INTERACCIÓNS, PRECAUCIÓNS, PRINCIPIOS ACTIVOS E ESPECIALIDADES DA FARMACOLOXÍA TÓPICA.	16. Farmacología dermatológica.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A102 B24 B25 B28 B30	20	50	70
Estudo de casos	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	5	20	25
Proba mixta	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	2	8	10
Obradoiro	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	15	28	43
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral e con medios audiovisuais dos temas que compoñen o programa da materia.
Estudo de casos	Resolución de casos clínicos de consulta en podoloxía nos que sea necesario a prescripción de principios activos. Os casos conteñen unha descrición con datos clínicos a partir dos que os estudantes deberán responder a cuestións relacionadas cos principios activos relativas o tratamento do doente.
Proba mixta	A proba mixta constará de dúas partes: a.) proba de resposta múltiple que constará de 40 preguntas con 5 respostas das cales só unha e correcta. As preguntas incorrectas restarán o 33.33% do seu valor. b.) resolución de casos clínicos.

Obradoiro	Sesións sobre os temas expostos na sesión maxistral co fin de aclarar puntos craves e/ou dúbidas dos alumnos. Combinaranse diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, casos clínicos, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
-----------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Obradoiro	Durante as sesións maxistrais poderase expor as dúbidas que xurdan. Posteriormente e vía correo electrónico tamén se poden expor dúbidas sobre os temas expostos en clase. En cada tema haberá un foro/chat no campus virtual para as dúbidas que poidan xurdir. Durante os talleres realizarase atención personalizada para resolver as dúbidas e problemas que lle xurdan ao alumno. O alumno conta co apoio do profesor para a dúbidas que poidan xorder na resolución dos casos clínicos. A atención personalizada en forma de titorías desenvolverase mediante concertación de cita previa co alumnado, quedando esta supeditada á dispoñibilidade dos horarios tanto do alumnado (aspecto este prioritario) como do profesor/a. Por tanto, de forma programada, a atención personalizada poderá desenvolverse de forma presencial, de ser requirida e/ou pertinente, na localización indicada e os horarios de atención ao alumnado que se recollen na plataforma da UDC para a indicación de "As miñas titorías", ou de forma virtual, sendo atendidas as titorías por correo electrónico ou a través doutros medios telemáticos que permita a plataforma virtual, como as mensaxes do campus virtual, ou outras vías como a telefónica ou a videoconferencia, de ser pertinentes.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	A proba mixta constará de dúas partes que representan os seguintes porcentaxes na cualificación final: a.) 50%: proba de resposta múltiple que constará de 40 preguntas con 5 respostas das cales só unha é correcta. As preguntas incorrectas restarán o 33.33% do seu valor. b.) 20%: resolución de casos clínicos. O número de casos na proba escrita final oscilará entre 2 e 3 casos clínicos.	70
Estudo de casos	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	A avaliación de casos clínicos propostos levarase a cabo pola resolución das cuestións planteadas e pola exposición do mesmo.	10
Obradoiro	A102 B24 B25 B28 B30 B36 C9 C16	Avaliarase en función da asistencia e a participación do alumno nas actividades a realizar nos seminarios. Entre outros aspectos avaliarase o traballo de forma colaborativo, a capacidade de xestionar a información e a capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.	20

Observacións avaliación

O sistema de cualificacións exprésarase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional.

Sistema de cualificacións:

0-4.9=Suspenso,

5-6.9=Aprobado,

7-8.9=Notable,

9-10=Sobresaliente,

9-10 Matrícula de Honra (Graciable).

Outorgarase Matrícula de Honra Graciable, ao alumno coa maior puntuación global sempre que sexa maior de 9.5. No caso de que o número de matrículas que se poidan outorgar sexa menor que o número de alumnos coa maior puntuación global, outorgarase matrícula de honra a aqueles alumnos coa maior nota no exame. Se continua sendo menor o número de matrículas de honra que se poden outorgar terase en conta a nota da presentación oral dos casos clínicos, e por último a nota dos talleres.

Os traballos plantexados nos obradoiros requiren a presencialidade do alumno (agás as situacións que se consideran a continuación) e a entrega das tarefas realizarase no campus virtual. No caso de que o alumno non acuda ao obradoiro poderá entregar as tarefas cunha penalización do 40% no obradoiro ao que non asita.

E necesario aprobar a proba obxectiva para que se poidan aplicar os porcentaxes de cualificación. Se o alumno non aproba a proba obxectiva na acta constará a nota da proba obxectiva.

Alumnos con matrícula a tempo parcial (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso), alumnos SICUE/ERASMUS/DANUDCe dispensa académica: a avaliación dos talleres realizarase pola entrega dos exercicios expostos en cada taller no campus virtual. Nestes casos, a presentación oral dos casos clínicos será acordada co alumno/a sen ter que ser ou día que lle corresponde. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía.

Alumnos con segunda matrícula e posteriores (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): a avaliación dos talleres manterase da matrícula anterior. Poderase subir a nota volvendo realizar os exercicios expostos nos talleres nesa matrícula. A realización dos estudos de casos serán opcionais para os alumnos en segunda matrícula ou posteriores. Se os alumnos elixen non realizar os casos clínicos, os porcentaxes de avaliación serán 70% proba mixta e 30% a nota acadada na anterior convocatoria en obtadoiros e traballos. Se o alumno decide realizar os casos clínicos os porcentaxes de avaliación serán 20% nota dos obradoiros na convocatoria anterior, 10% estudo de casos e 70% proba mixta. A presentación oral dos casos clínicos, en caso de decidir presentalos, será acordada co alumno/a sen ter que ser ou día que lle corresponde. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía.

Oportunidade adiantada de avaliación: o alumnado que se encontre nos supostos recollidos na normativa de xestión académica da UDC dispondrá desta opción para superar a materia mediante unha proba escrita de características similares á recollida no proceso de avaliación que terá, nesta oportunidade, un peso do 100% da calificación final.

Considerarase non presentado: aquel alumno que entregue menos do 50% dos exercicios expostos no taller, non resolva os casos clínicos planteados e non asista ao exame final.

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica

1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Flower RJ. Farmacología. 7ª ed. Madrid:Elsevier, 2012.2. Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Masson, 2008.3. Lorenzo-Velázquez B, Lorenzo Fernández P. Farmacología básica y clínica. 18ªed. Madrid: Médica Panamericana, 2013.4. Goodman & Gilman. Las Bases Farmacológicas De La Terapéutica. 13edición. McGraw Hill.

Bibliografía complementaria	1. Gómez Ortiz, Santiago y Gómez Facundo, Santiago. Guía farmacológica de utilización en podología. Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos. Barcelona: Nexus Médica Editores S.L. 2015. 2. Luis F. Villa Alcázar. Medimecum: Guía de terapia Farmacológica 2023. EdSpringer Healthcare Ibérica 28ª ed. 3. Marta E. Losalglesias, Ricardo Becerro de Bengoa Vallejo, Cándida María Losa Iglesias. Principios de farmacología clínica y terapéutica en podología ante la infección. Madrid: C.E.R.S.A., 2005. 4. J. Ignacio de Ahumada Vázquez, M.ª Luisa Santana Falcón, José S. Serrano Molina. Ignacio de. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud: (enfermería, fisioterapia, podología) : con autoevaluación. Madrid : Díaz de Santos, 2002. 5. Espinás Boquet J, Vilaseca Canals J. (coordinadores). Guía Terapéutica en Atención Primaria (Basada en la selección razonada de medicamentos). 8ª ed. Barcelona: Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria; 2022.
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Farmacoloxía/750G02109

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticum I/750G02134

Materias que continúan o temario

Prácticum II/750G02135

Prácticum III/750G02136

Observacións

É moi recomendable que o alumno superase a materia de Farmacoloxía de segundo curso. Na entrega de traballos recoméndase aos alumnos que o presenten en pdf no campus virtual. Os alumnos deben estar claros que a aplicación da normativa da UDC sobre as situacións de plaxio será revisada polo profesorado.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías